

Premorbid adjustment scale (PAS)

Cannon – Spoor Schi Bull 8, No 3, 1982

Norsk versjon 1994 ved
Tor K. Larsen Rogaland psykiatriske sykehus og
Paul Møller Dikemark sykehus

Premorbid psykososial tilpasning

Versjon 20.01.2006

Dato dg/mnd/år _ _ _ _ Id nr Rater _ _ _ _

Tidspunkt (sett ring) 1 Inntak 2 12 mnd 3 18 mnd

	Barndom tom 11 år	Tidlig ngdom 12-15 år	Sen ngdom 16-18 år	Voksen alder 19 år og eldre
<u>1.SOSIAL KONTAKT /TILBAKETREKNING</u> (likte du å være sammen med andre?)				
0 Ikke tilbaketrasket: Oppsøkte ofte og aktivt sosiale kontakter	0	0	0	0
1	1	1	1	1
2 Lett tilbaketrasket. Oppsøkte av og til muligheter til sosialt samvær og hadde da glede av det	2	2	2	2
3	3	3	3	3
4 Moderat tilbaketrasket: Oppsøkte ikke sosial kontakt selv, men lot seg passivt trekke med. Henga seg til dagdrømmer og overdrevet fantasi.	4	4	4	4
5	5	5	5	5
6 Helt tilbaketrasket og isolert, unngikk kontakt med andre.	6	6	6	6
<u>2.VENNSKAP MED JEVNALDRENDE</u> (hva forstår du med vennskap? Husker du navnene på noen venner?)				
0 Mange venner, nære forhold til flere	0	0	0	0
1	1	1	1	1
2 Nære forhold til en eller to venner, tilfeldige vennskap med andre	2	2	2	2
3	3	3	3	3
4 Avvikende vennskapsmønster. Vennskap kun med yngre eller eldre barn, familie/slektninger eller tilfeldige	4	4	4	4
5	5	5	5	5
6 Sosial isolasjon, ingen venner, ikke en gang overfladiske forhold.	6	6	6	6
<u>3. SKOLEPRESTASJONER</u> (hvordan klarte du skolefagene? Husker du karakterene?)				
0 Suverene prestasjoner	0	0	0	
1 Meget gode prestasjoner	1	1	1	
2 Gode prestasjoner	2	2	2	
3 Stort sett gode prestasjoner	3	3	3	
4 Nokså gode/nogenlunde prestasjoner	4	4	4	
5 Dårlige/måtelige prestasjoner	5	5	5	
6 Svært dårlige prestasjoner. Vedvarende behov for spesialundervisning	6	6	6	

	Barndom tom 11 år	Tidlig ngdom 12-15 år	Sen ungdom 16-18 år
4. TILPASNING TIL SKOLEN (hva synes du om å gå på skolen?)			
0 God tilpasning; hadde glede av skolen , ingen eller få disiplinproblemer, hadde venner på skolen, likte de fleste av lærerne	0	0	0
1	1	1	1
2 Moderat tilpasning; av og til disiplinproblemer, ikke spesielt skoleinteressert , men sjelden eller ingen skulk. Hadde venner på skolen, men deltok ikke ofte i aktiviteter utenom de obligatoriske	2	2	2
3	3	3	3
4 Dårlig tilpasning; mislikte skolen , hyppig skulk, hyppige disiplinproblemer.	4	4	4
5	5	5	5
6 Nektet å ha noe med skolen å gjøre. Forseelser/småkriminalitet eller hærverk rettet mot skolen	6	6	6

	Tidlig ngdom 12-15 år	Sen ngdom 16-18 år
5. SOSIOSEKSUELLE ASPEKT. UNGDOMSSKOLETIDEN. 12- 15 ÅR. (Tenkte du mye på kjærester og forelskelse eller var du ikke opptatt av slikt ?)		
0 Første kjæresteforhold /stevnemøte fant sted ”sunn interesse” for motsatt kjønn, kan ha etablert ”fast følge”, kanskje noe seksuell aktivitet.	0	
1 Tilknytning og interesse for andre, også av samme kjønn, evt. medlem i en gruppe. Interesse også for motsatt kjønn, men ikke nødvendigvis nære følelsesmessige forhold. Eks. uforpliktende flørtning.	1	
2 Stabil dyp interesse og tilknytning for samme kjønn, men begrenset eller ingen interesse for motsatt kjønn.	2	
3 Tilfeldig tilknytning til samme kjønn og inadekvate kontaktforsøk overfor motsatt kjønn. Tilfeldige kontakter med begge kjønn.	3	
4 Tilfeldige kontakter med samme kjønn, ingen interesse for motsatt kjønn	4	
5 Ingen eller liten kontakt med verken gutter eller jenter (”ensom ulv”)	5	
6 Asosial, unngikk aktivt og ble selv unngått av jevnaldrende	6	

5. SOSIOSEKSUELLE ASPEKT. SISTE DEL AV UNGDOMSTIDEN, 16-18 ÅR (hadde du kjærester i denne tiden ?)		
0 Viste alltid ”sunn interesse” for motsatt kjønn, hadde kjærester, også ”fast følge”, noe seksuell aktivitet (ikke nødvendigvis samleie)		0
1 Hadde kjærester/stevnemøter, men kun ett forhold ble ”fast følge” (motsatt kjønn). Gjelder seksuelle aspekt i forholdet, men ikke nødvendigvis samleie.		1
2 Alltid tett samvær med og tilknytning til både jenter og gutter (ikke i par, men i gjenger)		2
3 Stabil og dyp i interesse og tilknytning for samme kjønn, men begrenset eller ingen interesse for motsatt kjønn..		3
4 Tilfeldig tilknytning til samme kjønn, og inadekvate forsøk på å ”gå ut” med motsatt kjønn. Tilfeldige kontakter med begge kjønn.		4
5 Tilfeldige kontakter med samme kjønn. Manglende interesse for motsatt kjønn, dog av og til kontakt.		5
6 Intet ønske om samvær med verken gutter eller jenter, aldri ”gått ut” med motsatt kjønn.		6

KOMMENTARER:

V3 SOSIO-SEKSUELLE ASPEKT (VOKSNE)

Kun en av nedenstående bokser skal benyttes. (Kryss av)

				Voksen alder 19 år og eldre
<u>ALDRI GIFT, ALDER NÅ 19-29 ÅR</u> ☐				
0	Har hatt minst ett langvarig parforhold (minimum 6 måneder), selv om religiøse eller andre normer kan ha hindret samleie. Evt. samboende.			0
1	Har aktivt etablert forhold til flere kjærester. Enkelte forhold har vart noen måneder, men ikke så lenge som 6 måneder. Forhold kan ha vært ”alvorlig ment ”, men ikke med tanke på langvarighet som ved ekteskap.			1
2				2
3	Kun erfaring med kortvarige kjæresteforhold til en eller flere partnere. Ingen lengrevarende seksuell erfaring med en enkelt partner.			3
4	Tilfeldige seksuelle eller sosiale forhold til personer av eget eller motsatt kjønn, uten dype følelsesmessige bånd.			4
5	Sjelden seksuelle eller sosiale relasjoner.			5
6	Minimal seksuell eller sosial interesse for menn eller kvinner. Isolert.			6
<u>ALDRI GIFT, ALDER NÅ 30 ÅR ELLER OVER</u> ☐				
0	Skal ikke benyttes.			0
1	Skal ikke benyttes			1
2	Har vært forlovet/hatt ”fast følge” en eller flere ganger eller hatt et lengre seksuelt forhold (minst 2 år) til motsatt eller samme kjønn. Ingen forhold ble varige som ved ekteskap.			2
3	Har hatt et lengre seksuelt forhold til motsatt eller samme kjønn (mer enn 6 måneder, men mindre enn 2 år)			3
4	Kun erfaring med kortvarige forhold (hetero- eller homoseksuelt) til en eller flere partnere Ingen lengrevarende seksuell erfaring med en enkelt partner.			4
5	Sjelden seksuelle eller sosiale relasjoner.			5
6	Minimal seksuell eller sosial interesse for menn eller kvinner. Isolert.			6
<u>GIFT, NÅ ELLER TIDLIGERE</u> ☐				
0	Gift, kun ett ekteskap (eller gift på ny etter ektefelles dødsfall), lever sammen, adekvat seksualliv.			0
1	For tiden gift, men med en lite seksuell aktivitet, perioder med vansker i seksuallivet, eller utenom-ekteskapelige forhold. Gift mer enn en gang, for tiden gift på ny. Adekvat seksualliv i minst ett ekteskap.			1
2	Gift, eller skilt og gift på ny med kronisk inadekvat seksualliv. Gift tidligere i minst 3 år, men deretter tilsynelatende permanent separert eller skilt.			2
3	Gift tidligere i mindre enn 3 år. Skilt separert for mer enn 3 år siden			3
4	Skal ikke benyttes			4
5	Skal ikke benyttes			5
6	Skal ikke benyttes			6

GENERELL FUNGERING

<u>1. UTDANNELSE</u>				
0	Fullført universitetsutdannelse eller lengre høyskoleutdannelse			0
1	Fullført videregående skole og videreutdannelse som f.eks sekretærutdannelse eller computerprogrammerings-skole.			1
2	Fullført videregående skole			2
3				3
4	Fullført obligatorisk grunnskole			4
5				5
6	Ikke fullført obligatorisk grunnskole			6

<u>2. I PERIODEN FRA 3 ÅR OPP TIL 6 MNR.</u> <u>FØR START AV PSYKOTISK EPISODE, VAR PAS. I ARBEID ELLER PÅ SKOLE</u>				
0	Hele tiden			0
1				1
2	Halve tiden			2
3				3
4	Omtrent 25 % av tiden			4
5				5
6	Ikke i det hele tatt			6

<u>3. I PERIODEN FRA 6 MNR. TIL START AV PSYKOTISK EPISODE,</u> <u>FORANDRET ARBEIDS- ELLER SKOLEPRESTASJONENE SEG;</u>				
0	Plutselig			0
1				1
2	I løpet av 3 mndr.			2
3				3
4	I løpet av 6 mndr.			4
5				5
6	Gradvis, slik at det er svært vanskelig eller umulig å angi tidspunkt for endring i funksjon			6

<u>4. I PERIODEN FRA 3 ÅR OPP TIL 6MNR. FØR START AV PSYKOTISK EPISODE, SKIFTET PAS. JOBB ELLER HADDE AVBRUDD I SKOLEGANG.</u>				
0	Hadde samme jobb, eller ble værende i skolen.			0
1				1
2	Skifte av jobb eller skole forekom 2 eller 3 ganger			2
3				3
4	Beholdt samme jobb i mer enn 8 mndr. Men mindre enn 1 år evt. Forble i skolen i samm tidsrom.			4
5				5
6	Mindre enn to uker i samme jobb eller skole.			6

<u>5. ETABLERING AV SELVSTENDIGHET (HØYESTE NIVÅ NOEN GANG OPPNÅDD)</u>				
0	Suksessfull etablering av boforhold utenfor barndomshjemmet, økonomisk selvstendig			0
1				1
2	Har gjort ikke-vellykkede forsøk på å bo for seg selv, bor nå hos foreldrene. Betaler imidlertid for utgifter til foreldrene og har selvstendig økonomi.			2
3				3
4	Bor hos foreldrene, får lommepenger som pas. selv bruker på klær, fritidsaktiviteter o.l			4
5				5
6	Har ikke gjort noe forsøk på å flytte fra barndomshjemmet eller på å bli økonomisk selvstendig			6

6. GLOBAL VURDERING AV DEN HØYESTE FUNKSJONSGRAD NOEN GANG OPPNÅDD I PERSONENS LIV					
0	Fullstendig i stand til å fungere suksessrikt og ha glede av (1) skole eller jobb; (2) venner; (3) intime seksuelle forhold; (4) kirke, hobbyer eller lignende. Nyter livet og takler det godt.				0
1					1
2	I stand til å fungere godt i og har glede av noen sfærer av livet, men har klart manglende suksess på minst et område.				2
3					3
4	Minimal suksess og glede i tre områder av livet.				4
5					5
6	Ikke i stand til å fungere i eller ha glede av noe aspekt ved livet.				6

7. SOSIAL-PERSONLIG TILPASNING (HØYESTE NIVÅ NOEN GANG OPPNÅDD)					
0	Leder eller fremtredende medlem av formelt dannede grupper, klubber, organisasjoner eller idrettslag i løpet av videregående skole, universitet eller tidlig voksen alder. Involvert i intime, nære relasjoner til andre.				0
1	Aktiv og interresert deltaker, men spilte ingen ledende rolle i vennegruppen, klubber, organisasjoner eller idrettslag, men var involvert i nære relasjoner til andre.				1
2	En vanlig medlem, men uten spesielt engasjement i forhold til grupper av venner, klubber, organisasjoner etc., hadde nære relasjoner til noen få venner.				2
3	Hadde noen få tilfeldige vennskap fra ungdomstid til tidlig voksen alder				3
4	Ingen virkelige venner, kun overfladiske relasjoner fra ungdomstid til tidlig voksen alder				4
5	Var rolig, tilbaketrukket, foretrakk ensomhet, med minimale anstrengelser for å opprettholde kontakt med andre fra ungdomstid til tidlig voksen alder.				5
6	Intet ønske om å være med jevnaldrende eller andre. Enten asosial eller antisosial.				6

8. GRAD AV INTERESSE FOR LIVET (HØYESTE NIVÅ NOEN GANG OPPNÅDD)					
0	Ivrig, ambisiøs interesse i noen av de følgende: hjem, familie, venner, arbeid, sport, kunst, kjæledyr, hagearbeid, sosiale aktiviteter, musikk, teater.				0
1					1
2	Moderat grad av interesse i flere aktiviteter inkludert sosiale sammenkomster, sport, musikk og det motsatte kjønn.				2
3					3
4	Mild interesse i noen få ting slik som jobb, familie, rolig sosialt liv. Interessen er så vidt opprettholdt.				4
5					5
6	Tilbaketrukket og likegyldig i forhold til interessen for livet hos gjennomsnittsindividet. Ingen dype interesser av noe slag.				6

9. ENERGINIVÅ (HØYESTE NIVÅ NOEN GANG OPPNÅDD)					
0	Sterk drivkraft, ivrig, aktiv, årvåken interesse i livet. Likte livet og hadde nok energi til å ha glede over det. Utadvendt og adekvat i møte med livet.				0
1					1
2	Moderat adekvat drivkraft, energi, interesse, som beskrevet ovenfor.				2
3					3
4	Moderat inadekvat energinivå. Tendens mot resignerte passive reaksjoner. Viste noe potensiale i forhold til å møte livets problemer, men ville heller unngå dem enn å bruke den nødvendige energi.				4
5					5
6	Resignerte, inadekvate, passive reaksjoner. Svakt tak om livet, går ikke ut for å møte livets problemer, deltar ikke aktivt, men godtar passivt sin skjebne uten å ha energi til å påvirke den selv.				6

PAS-SKÅRINGSSKJEMA

PAS

barndom

- b1** sosial kontakt
b2 vennskap
b3 skoleprestasjoner
b4 skoletilpasning

0	1	2	3	4	5	6	
0	1	2	3	4	5	6	
0	1	2	3	4	5	6	
0	1	2	3	4	5	6	
						sum barndom	

tidlig ungdom

- tu1** sosial kontakt
tu2 vennskap
tu3 skoleprestasjoner
tu4 skoletilpasning
tu5 sosioseksuell

0	1	2	3	4	5	6	
0	1	2	3	4	5	6	
0	1	2	3	4	5	6	
0	1	2	3	4	5	6	
0	1	2	3	4	5	6	
						sum tidl.ungd.	

sen ungdom

- su1** sosial kontakt
su2 vennskap
su3 skoleprestasjoner
su4 skoletilpasning
su5 sosioseksuell

0	1	2	3	4	5	6	
0	1	2	3	4	5	6	
0	1	2	3	4	5	6	
0	1	2	3	4	5	6	
						sum barndom	

voksen

- v1** sosial kontakt
v2 vennskap
v3 sosioseksuell

0	1	2	3	4	5	6	
0	1	2	3	4	5	6	
0	1	2	3	4	5	6	
						sum voksen	

generell

- g1** utdanning
g2 arbeid eller skole
g3 endring i prestasjoner
g4 skifte av jobb eller avbrudd
g5 selvstendighet
g6 funksjonsgrad
g7 sosial tilpasning
g8 interesse for livet
g9 energinivå

0	1	2	3	4	5	6	
0	1	2	3	4	5	6	
0	1	2	3	4	5	6	
0	1	2	3	4	5	6	
0	1	2	3	4	5	6	
0	1	2	3	4	5	6	
0	1	2	3	4	5	6	
0	1	2	3	4	5	6	
						sum generell	

utregnet brøk

gj. snitt

barndom	/24=	/4=
tidlig ungdom	/30=	/5=
sen ungdom	/30	/5=
voksen	/18	/3=
generell	/54	/9=
total	/156	/26=